

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	14
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	15
8.	EKLER.....	37

KISALTMALAR

AATUHK	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
AB	Avrupa Birliği
KASTAŞ	Karadeniz Çimento, Kireç ve Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TİSKİ	Trabzon İçme Suyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
TRABRİKAB	Trabzon ve Rize İli Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2015 - 2017 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 2: 2015 - 2017 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 3: 2017 Yılı Bütçe Giderleri Tahmini ve Gerçekleşme Durumu

Tablo 4: 2017 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmini ve Gerçekleşme Durumu

Tablo 5: Yapılandırması Bozulan Alacaklara İlişkin Bilgiler

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Belediye bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği uyarınca kurumun mali raporlama süreci bütçe kesin hesabı (Md. 40) ve mali tabloların hazırlanmasını (Md.484) içermektedir.

Belediyenin 2017 gider bütçesi 695.000.000,00 TL öngörülmüş, yıl sonunda bütçe gerçekleşmesi ise 381.203.491,91 TL’dir.

Kurumun 2017 gelir bütçesi 397.000.000,00 TL tahmin edilmiş, yıl sonunda gerçekleşen gelir ise 386.808.775,97 TL’dir.

Tablo 1: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Hesap Adı	2015	2016	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2017	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
Personel Giderleri	27.071.271,57	33.313.032,85	23,06	36.166.251,04	8,56
Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderleri	4.444.965,11	5.250.869,59	18,13	5.634.159,77	7,30
Mal ve Hizmet Alımı	127.905.935,15	204.669.384,91	60,02	202.940.403,79	-0,84
Faiz Giderleri	3.284.039,29	3.926.323,17	19,56	5.362.447,22	36,58
Cari Transferler	8.261.252,76	12.248.448,13	48,26	15.760.765,77	28,68
Sermaye Giderleri	92.278.920,66	150.537.820,89	63,13	114.911.964,32	-23,67
Sermaye Transferleri	27.071.271,57	33.313.032,85	23,06	36.166.251,04	8,56
Yedek Ödenek	5.978.999,80	0	-100,00	427.500,00	
Toplam	269.225.384,34	409.945.879,54	52,27	381.203.491,91	-7,01

Kurumun 2017 yılı gider bütçesi 2016 yılına oranla yaklaşık % 7 azalış göstererek 381.203.491,91 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerini ekonomik sınıflandırma açısından tek tek ele aldığımızda ise 2016 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 60 oranında artan Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin 2017 yılında bir önceki yıl ile aynı seviyelerde gerçekleştiğini, Sermaye Giderlerinin 2016 yılında, bir önceki yıla göre yaklaşık % 63 oranında arttığını ancak

2017 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 24 oranında azaldığını görmekteyiz. Cari Transferlerde ise 2016 yılında, bir önceki yıla göre yaklaşık % 48 oranındaki artış 2017 yılında da devam etmiş ve 2017 yılında aynı kalem bir önceki yıla göre yaklaşık % 28 oranında artmıştır. Faiz Giderlerinde de bir önceki yıla göre yaklaşık % 37 oranında artış meydana gelmiştir.

Tablo 2: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Hesap Adı	2015	2016	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2017	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
Vergi Gelirleri	8.128.727,88	8.806.274,68	8,34	7.172.397,62	-18,55
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.448.128,02	37.134.054,50	40,40	47.589.872,04	28,16
Alınan Bağış ve Yardımlar	9.019.601,21	16.478.468,76	82,70	23.628.441,50	43,39
Diğer Gelirler	239.066.733,23	251.339.984,55	5,13	304.461.364,04	21,14
Sermaye Gelirleri	24.038.015,08	31.617.540,00	31,53	7.918.391,00	-74,96
Red ve İadeler (-)	364.680,35	109.029,24	-70,10	3.961.690,23	3533,60
Toplam	306.336.525,07	345.267.293,25	12,71	386.808.775,97	12,03

Kurumun 2017 yılı gelir bütçesi geçen yıla oranla % 12 artış göstererek 386.808.775,97 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe gelirlerini ekonomik sınıflandırma açısından tek tek ele aldığımızda ise Diğer Gelirlerin 2016 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 5 oranında, 2017 yılında da bir önceki yıla göre yaklaşık % 21 oranında arttığını görmekteyiz. Yine 2016 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 40 oranında artan Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 2017 yılında da bir önceki yıla göre yaklaşık % 28 oranında artmıştır. 2016 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 83 oranında artan Alınan Bağış ve Yardımlarda 2017 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 43 oranında artış yaşanmıştır. Sermaye Gelirlerinde ise 2016 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 32 oranında artış olmasına rağmen 2017 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık % 75 oranında azalma meydana gelmiştir. Söz konusu azalma, taşınmaz satışlarında bir önceki yıla nazaran görülen düşüşten kaynaklanmaktadır.

Tablo 3: 2017 Yılı Bütçe Giderleri Tahmini ve Gerçekleşme Durumu

Hesap Adı	2017 Bütçe Tahmini	2017 Gerçekleşen Gider	2017 Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Gidere Oranı (%)
Personel Giderleri	40.552.000,00	36.166.251,04	89,18	9,49
Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderleri	6.395.000,00	5.634.159,77	89,10	1,48
Mal ve Hizmet Alımı	229.487.000,00	202.940.403,79	88,43	53,24
Faiz Giderleri	5.820.000,00	5.362.447,22	92,14	14,10
Cari Transferler	17.186.000,00	15.760.765,77	91,71	4,14
Sermaye Giderleri	354.750.000,00	114.911.964,32	32,39	30,15

Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	2.750.000,00	427.500,00	15,55	0,001
Yedek Ödenek	38.060.000,00	21.359.812,00	57,00	5,61
Toplam	695.000.000,00	381.203.491,91	54,85	100,00

2017 yılı Gider bütçesinin tahmin edilene göre gerçekleşme oranı yaklaşık % 55 olmuştur. Gerçekleşme oranının düşük olması ise tahmin edilen bütçe gideri içerisinde tutar olarak önemli paya sahip olan Sermaye Giderleri kaleminin öngörülenin oldukça altında (% 32) kalmasından kaynaklanmıştır.

Tablo 4: 2017 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmini ve Gerçekleşme Durumu

Hesap Adı	2017 Bütçe Tahmini	2017 Gerçekleşen Gelir	2017 Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Gelire Oranı (%)
Vergi Gelirleri	11.256.000,00	7.172.397,62	57,75%	1,9
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	38.072.000,00	47.589.872,04	117,35%	12,31
Alınan Bağış ve Yardımlar	12.600.000,00	23.628.441,50	187,53%	6,11
Diğer Gelirler	282.717.000,00	304.461.364,04	107,56%	78,72
Sermaye Gelirleri	52.500.000,00	7.918.391,00	15,08%	2,05
Red ve İadeler	-145.000,00	-3.961.690,23	2.733%	1,3
Toplam	397.000.000,00	386.808.775,97	97,43%	100

Gelir bütçesinin tahmin edilen tutara oldukça yakın bir oranda gerçekleştiği (% 97) görülmektedir. Oranın yüksek olmasındaki en önemli etken, gelir bütçesi içinde önemli tutara sahip olan Diğer Gelirler kaleminin % 108 oranında gerçekleşmiş olmasıdır.

Kurum bilançosunda yer alan 102 Bankalar Hesabına göre Belediyenin bankalarda 2017 yılı sonu itibarıyla 33.942.133,77 TL nakit parası bulunmaktadır. Diğer yandan 2016 yılında bütçe giderlerinin önemli bir oranda artması ve giderlerin 2017 yılında da yüksek seviyelerde seyretmesi, buna karşın bütçe gelirlerinin, giderlerdeki artışa paralel olarak artmaması sonucunda Bütçe Emanetleri 2017 yılı sonunda 101.346.197,59 TL'ye ulaşmıştır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Arazi ve Arsalar Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması

Belediye tarafından yaptırılan Ortahisar Dolgu Düzenleme Alanı 1. Etap Beşirli Sahili Ana Mendirek İnşaatı işine ait 2017 yılı bütçesinden yapılan giderler 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına kaydedilmesi gerekirken, 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kaydedilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 190'ıncı Maddesinde;

“Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

2017 yılı Mahalli İdareler Hesap Planında 251.1.17 Mendirekler ve Dalgakıranlar alt kodunda mendirek ve dalgakıranların kaydedileceği bir hesap bulunmaktadır. 2017 yılı içinde kesin hakedişi yapılan söz konusu imalat için yapılan harcama tutarı toplam 31.036.169,94 TL'dir. Söz konusu tutarın 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kaydedilmesi sonucu mali tablolarda bu hesap 31.036.169,94 TL fazla, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ise aynı tutarda eksik yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Gerekli düzeltme kayıtları yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir. Taşınmazlara ilişkin yapılacak kayıtların ilgili taşınmazın fiili durumu göz önüne alınarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu tutarın 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kaydedilmesi sonucu mali tablolarda bu hesap 31.036.169,94 TL fazla, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ise aynı tutarda eksik yer almıştır.

BULGU 2: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

2017 yılı içinde yapımı süren bazı maddi duran varlıklara ilişkin yapılan giderler 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmeyerek doğrudan ilgili maddi duran varlık hesaplarında izlenmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesinde; *“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik*

ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan 11.100.282,28 TL tutarında bütçe giderinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına değil doğrudan ilgili duran varlık hesabına kaydedildiği belirlenmiştir. Böylelikle mali tablolarda 258 no’lu Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 11.100.282,28 TL eksik, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı da aynı tutarda fazla yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı belediyemizde kullanılmakta olup sehven 4 adet yevmiyede kullanılmamıştır. Uygulamaya dikkatle devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından ilgili hesabın kullanılmasında gerekli dikkatin gösterileceği belirtilmiştir. Yapılmakta olan yatırımların izlenebilmesi amacıyla oluşturulan bu hesabın kullanılmasına özen gösterilmelidir. Bu hata nedeniyle mali tablolarda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 11.100.282,28 TL eksik, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı da aynı tutarda fazla yer almıştır.

BULGU 3: Belediyeye Ait Bir Banka Hesabından Yapılan İşlemlerin Muhasebeleştirilmemesi ve Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Belediyeye ait Ziraat Bankası nezdinde açılmış ve 11.07.2016 tarihinden itibaren para hareketlerinin bulunduğu .....019 IBAN no’lu hesaba mali tablolarda yer verilmediği tespit edilmiştir.

Elektronik ücret toplama sisteminin işletilmesi kapsamında bayilerin ulaşım kartlarına yapacakları dolum için Ziraat Bankası nezdinde İdare adına açılan banka hesabına para yatırmaktadırlar. Gün içerisinde otobüs hizmetinden ulaşım kart aracılığıyla yararlanılması sonucunda gün sonu itibariyle kullanılan toplam tutar İdarenin Vakıfbank nezdinde açmış olduğu TR.....82 IBAN no’lu hesaba aktarılmaktadır. Vakıfbanka aktarılan tutarlar 600 Gelirler Hesabında ulaşım geliri olarak muhasebeleştirilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 55’ maddesinde;

“102 banka hesabı

Hesabın niteliği

MADDE 55 – (1) Bu hesap, kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının kaydı için kullanılır.” denilmektedir.

Oysaki Ziraat Bankası hesabına para giriş ve çıkışları 102 Bankalar Hesabında takip edilmemiştir. 2016 yılında açılan banka hesabı 2017 yılına toplam 1.155.369,56 TL devretmiştir. Söz konusu banka hesabına 2017 yılı boyunca toplam 12.212.710,44 TL para yatırılmış ve toplam 11.336.476,32 TL para Belediyenin Vakıfbanktaki hesabına aktarılmıştır. 31.12.2017 tarihi itibarıyla Ziraat Bankasındaki bakiye 2.031.603,68 TL'dir. Ancak söz konusu bu tutara Belediyenin mali tablolarında yer verilmemiş ve 102 Bankalar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabının anılan tutarda eksik yer almasına yol açılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Gerekli düzeltme kayıtları yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiştir. Kurum adına açılmış tüm banka hesaplarına Kuruma ait mali tablolarda yer verilmelidir. Söz konusu hata nedeniyle 102 Bankalar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı mali tablolarda 2.031.603,68 TL eksik yer almıştır.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıklar İçin Sonradan Yapılan Bakım Onarım Giderlerinin İlgili Maddi Duran Varlığın Kayıtlı Değerine İlave Edilmemesi

Maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi gereken bakım onarım harcamaları doğrudan giderleştirilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin 1'inci bendinde “.....*Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır.*” hükmü yer almaktadır.

Belediyenin mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilen bakım onarımları ile bazı gayrimenkullere yapılan ilaveler için yapılan harcama tutarları, 25 Maddi Duran Varlıklar Hesaplarından ilgili olanlara kaydedilmeksizin 630 Giderler Hesabında izlenmektedir.

Yapılan harcama tutarının 1.994,172,24 TL olması nedeniyle 25'li Hesap grubu mali tablolarında anılan tutar kadar eksik, 630 Giderler Hesabı da aynı tutarda fazla yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu yevmiye kayıtları incelenmiş olup 2 yevmiye kaydında sehven hatalı hesap kullanıldığı tespit edilmiştir. Uygulamaya daha dikkatle devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi gereken bakım onarım harcamaları ile bazı gayrimenkullere yapılan ilaveler için yapılan harcama tutarlarının 25 Maddi Duran Varlıklar Hesaplarından ilgili olanlara kaydedilmeksizin 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi nedeniyle 25'li Hesap grubu mali tablolarında 1.994,172,24 TL eksik, 630 Giderler Hesabı da aynı tutarda fazla yer almıştır.

BULGU 5: Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uyulmaması

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri kapsamında Belediyeye devri yapılan taşınmazların kayıt altına alınma işlemleri mevzuata uygun şekilde yapılmamıştır.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in kayıt ve kontrol işlemlerine ilişkin açıklamaların olduğu 5'inci maddesinde; Tapuda kayıtlı olan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden belirtilen diğer taşınmazların da iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik'in kayıt şeklinin düzenlendiği 7'nci maddesine göre; Kamu idaresi taşınmazları için Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmesi gerekmektedir. Yönetmelik'e göre; Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerin hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi ve mali hizmetler birimince konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçümü ve değer toplamalarının belirtildiği taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde; maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı ve taşınmazların fiili envanterinin emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30.9.2014 tarihine kadar tamamlanacağı ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedileceği belirtilmiştir.

6360 sayılı Kanun ile Belediyeye devri yapılan 3270 adet taşınmazın yüzölçümü toplamı 4.963.456,58 m²'dir. Bu taşınmazların 4.487.301,78 m²'si emlak vergi değeri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmış ancak muhasebe kayıtlarına alınan taşınmazlar için Yönetmelik'te öngörülen formlar ve icmal cetvelleri oluşturulmamıştır. Muhasebe kayıtlarına alınmayan 476.154,80 m²'lik taşınmazın emlak vergi değeri toplamı 50.800.070,60 TL'dir. Söz konusu husus 2016 yılı mali denetim raporunda bulgu konusu yapılmasına rağmen bu taşınmazlar muhasebe kayıtlarına alınmamıştır. İlgili taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabı mali tablolarda 50.800.070,60 TL eksik yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Yazılım otomasyon çalışması başlatılmış olup yılsonuna kadar gerekli cetvel ve defterler ile düzeltme işlemlerinin tamamlanması planlanmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir. İlgili taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılarak söz konusu hesap alanlarının mali tablolarda doğru biçimde yer alması sağlanmalıdır. İlgili taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabı mali tablolarda 50.800.070,60 TL eksik yer almıştır.

BULGU 6: Kurum Tarafından Ödenen Ancak Katma Değer Vergisi Kanununa Göre İndirilmesi Mümkün Olmayan Vergilerin İndirim Konusu Yapılması

Kurumun ödediği ancak Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu'na göre indirilemeyecek katma değer vergisi, 191 no'lu İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmiştir.

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30'uncu maddesinde vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyeceği ifade edilmektedir.

KDV Genel Uygulama Tebliği'nin "B.2-Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde, belediyelerin vergilendirilmesine ilişkin olarak "...ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir..." ifadelerine yer verilerek belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun ticari niteliği bulunmayan faaliyetlerinin, verginin konusuna dâhil edilmediği belirtilmiştir. Dolayısıyla Belediye sadece vergiye tabi hizmetlerini ifa etmek için aldığı mal ve hizmet için ödediği KDV'yi hesaplanan KDV'sinden indirebilir.

Bu hükme paralel olarak, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabı başlıklı 153'üncü maddesinde; "(1) Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır.

(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri belediyelerin indirim konusu yapabilecekleri uygulamaları genel hatlarıyla belirlenmiştir. Ancak söz konusu husus 2016 yılı mali denetim raporunda bulgu konusu yapılmasına rağmen indirim kapsamında olmayan bazı harcamaların KDV'si 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydedilmeye devam edilmektedir.

İndirim konusu yapılmaması gereken vergilerin 191 no'lu İndirilecek KDV Hesabına kaydedilmesi; 190 no'lu Devreden KDV Hesabının olması gerekenden yüksek tutarlarda, 630 no'lu Giderler Hesabının ise olması gerekenden daha düşük tutarlarda bilançoda yer almasına ve dolayısıyla Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan tutarın da gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır. Belirtilen nedenlerden dolayı 2017 yılı bilançosunda 190 no'lu Devreden KDV Hesabında yer alan 35.145.250,68 TL gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Uygulama genel olarak Katma Değer Vergisi Kanunu hükümlerine göre yapılmakta olup sehven yapılan hatalar bulunmaktadır. Belediyemizin ödeme

emri düzenleyen birimleri bu konuda uyarılmış olup daha dikkatli şekilde uygulamaya devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından uygulamanın düzeltilmesine yönelik çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir. İndirim konusu yapılamayacak KDV ilgili hesaplara alınmamalıdır. İndirim kapsamında olmayan vergilerin indirim konusu yapılması nedeniyle 2017 yılı bilançosunda 190 Devreden KDV Hesabında yer alan 35.145.250,68 TL gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 7: Yapılandırılan Faaliyet Alacaklarının Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Belediyenin, 120 Gelirlerden Alacaklar ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında yer alan geçmiş yıllara ait faaliyet alacaklarının bir kısmı mükelleflerin başvurusu üzerine yapılandırma kanunları çerçevesinde yapılandırılmasına rağmen, 122 ve 222 no'lu Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarına alınmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 92'nci maddesinde; mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. Bu hesabın işleyişine ilişkin açıklamalar aynı Yönetmeliğin 94'üncü maddesinde, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının nitelik ve işleyişine ilişkin düzenlemeler de 166 ile 167'nci maddelerinde yer almaktadır.

Yukarıda adı geçen mevzuat hükümlerinin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, 120 Gelirlerden Alacaklar ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenen tutarlardan yeniden yapılandırma suretiyle tecil ve tehir edilenlerin vadesine göre 122 veya 222 no'lu hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Belediyenin, yapılandırılan ve ödemeleri devam eden faaliyet alacağı 6.102.460,32 TL'dir. Söz konusu hata nedeniyle mali tablolarda 120 Gelirlerden Alacaklar ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesapları bu tutar kadar fazla, 122 ve 222 nolu Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesapları ise aynı tutarda eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yazılım hizmet alınan firma ile konu görüşülmüş olup otomasyon çalışması yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Yapılandırma kanunları çerçevesinde yapılandırılan alacakların vadesine göre 122 ve 222 no’lu Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarına alınması gerekmektedir. Belediyenin, yapılandırılan ve ödemeleri devam eden faaliyet alacağı 6.102.460,32 TL’nin ilgili hesaplara alınmaması nedeniyle mali tablolarda 120 Gelirlerden Alacaklar ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesapları bu tutar kadar fazla, 122 ve 222 nolu Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesapları ise aynı tutarda eksik görünmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Büyükşehir Belediyesine Bırakılan Yerlerdeki Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

5216 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi gereği büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içindeki yerler için söz konusu olan elektrik ve havagazı tüketim vergisinin tahakkuk ve tahsilatı yapılmamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketiminin elektrik ve havagazı tüketim vergisine tabi olduğu; 35'inci maddesinde, elektrik ve havagazı tüketenlerin elektrik ve havagazı tüketim vergisini ödemekle mükellef oldukları ile 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna (Elektrik Piyasası Kanunu) göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşların satış bedeli ile birlikte bu verginin tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumlu oldukları; 39'uncu maddesinde de elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşların tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve aynı sürede ödemeye mecbur oldukları hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde de; büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçlarının büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Büyükşehir Belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde, elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşlarca tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergisinin, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar Büyükşehir Belediyesine bir beyanname ile bildirilmesi ve aynı sürede ödemesi gerekmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında bulunan yerler için 2017 yılına ait elektrik ve havagazı tüketim vergisi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili elektrik dağıtım şirketine konu bildirilmiş ve tahsilatın belediyemize yapılması talep edilmiş olup süreç devam etmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilen elektrik ve havagazı tüketim vergisinin ilgili şirketler tarafından Büyükşehir belediyesine yatırılması sağlanmalıdır.

BULGU 2: İmar Mevzuatı Uyarınca Elde Edilen Otopark Gelirlerinin, Büyükşehir Belediyesi Tarafından İlçe Belediyelerinden Tahsil Edilmemesi

3194 sayılı İmar Kanunu ve bu Kanun'a istinaden 01.07.1993 tarih ve 21624 Resmî Gazete'de yayımlanan Otopark Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ilçe belediyeleri tarafından elde edilen gelirler büyükşehir belediyesi tarafından ilgili ilçe belediyelerinden tahsil edilmemiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon başlıklı 27'nci maddesinde imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirlerinin tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılacağı ve bu gelirlerin otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un Büyükşehir belediyesinin gelirleri başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında; "*Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

Otopark Yönetmeliği'nin Otopark bedelinin tahakkuk ve tahsili başlıklı 10'uncu maddesinde 3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına kamu bankalarından herhangi birinde otopark hesabı açtırılacağı ve burada toplanan meblağın büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak otoparklar için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca il genelinde sadece sekiz ilçe belediyesi imar mevzuatı uyarınca otopark geliri elde etmektedir. Bu ilçelerden dördü söz konusu geliri Büyükşehir Belediyesine tam, ikisi eksik olarak aktarmakta, kalan iki belediye ise hiç aktarmamaktadır. İlçe belediyeleri tarafından vatandaşlardan tahsil edilmesine rağmen Büyükşehir Belediyesine gönderilmeyen ve eksik gönderilen tutar toplam 1.111.707,25 TL'dir. Bunların yanı sıra kalan dokuz ilçe belediyesi ise hiç otopark geliri elde etmediklerini beyan etmişlerdir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz ilçe belediyelerine yazı yazarak otopark gelirlerini talep etmiştir. Arsin Belediyesinden 164.800,00 Sürmene Belediyesinden 23.800,00 TL tahsil edilmiş olup takibe devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak İlçe belediyeleri tarafından Büyükşehir belediyesine gönderilmesi gereken toplam 1.111.707,25 TL'nin İller Bankası aracılığıyla tahsil edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 3: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının bakiyesi gerçeği yansıtılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı başlıklı 181'inci maddesine göre mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zarar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 182'nci maddesinde "*Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler Aşağıda gösterilmiştir.*

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir..." denilmektedir.

241 no'lu Hesabın işleyişi ise adı geçen Yönetmelik'in 183'üncü maddesinde açıklanmıştır.

Belediyeden alınan şirket ortaklık payları bilgisi ile 2017 mali yılı tabloları karşılaştırıldığında belediyenin hissedar olduğu KASTAŞ ve Dünya Ticaret Merkezi A.Ş. şirketlerinin sermaye bilgilerinin uyumsuz olduğu görülmüştür. KASTAŞ'ta belediyenin pay değerinin 39.196,75 TL olmasına rağmen mali tablolarda 31.628,86 TL, Dünya Ticaret Merkezi A.Ş.'de 6.080.300,00 TL olmasına rağmen mali tablolarda 444.900,00 TL olarak yer almıştır.

Diğer taraftan Trabzon Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş.'de bulunan % 20 oranındaki hisselerinin tamamı satılmış olmasına rağmen 11.843.040,00 TL tutarındaki sermaye payının tamamı muhasebe kayıtlarından çıkarılmamış, yalnızca tahsil edilen ilk taksit tutarı olan 5.000.000 TL ilgili hesaptan düşülmüştür. Diğer şirketlerin belediye pay değerleri muhasebe kayıtlarıyla tutarlıdır.

2017 mali yılı sonunda belediyenin muhasebe kayıtlarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 14.217.461,17 TL borç bakiyesi bulunması gerekirken 15.417.533,25 TL borç bakiyesi bulunmaktadır. Buna göre 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı mali tablolarda 1.200.071,53 TL fazla gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "KASTAŞ ve Dünya Ticaret Merkezi A.Ş. ile ilgili gerekli düzeltme kayıtları yapılmıştır. HES Hisse Kayıtları, Trabzon Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. 5.000.000, TL'lik son taksiti yatırınca kayıtlardan çıkarılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından iki şirkete ilişkin kayıtların düzeltildiği, diğerinin ise satıldığı için son taksitin tahsil edilmesinden sonra kayıtlardan çıkarılacağı belirtildiğinden bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Belediye tarafından işletilen otopark gelirlerinin ilçe belediyelerine eksik dağıtılması

Belediye tarafından işletmek, işlettilmek veya kiraya vermek suretiyle elde edilen otopark gelirlerinden yapılan masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın %50'si nüfusları oranında ilçe belediyelerine dağıtılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (f) bendi uyarınca karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettilmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyesinin görevleri arasında olduğu; "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde de; söz

konusu park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacağı belirtilmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 600 Gelirler hesabı Hesabın niteliği başlıklı 368'inci maddesinde; *"Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir. Belediyeler elde ettikleri otopark gelirlerini, bu geliri elde ederken katlandıkları maliyetleri düşmeksizin 600 Gelirler hesabına almaktadırlar. İlgili Kanun ve Yönetmelik hükümlerini birlikte değerlendirdiğimizde gayri safi olarak tahakkuk eden otopark gelirlerinin %50'sinin nüfusları oranında ilçe belediyelerine dağıtılması gerekmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin son fıkrasında *"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır."* hükmüne yer verilmiştir.

Belediye tarafından 2014 – 2017 yılları arasında KDV hariç toplam 11.014.450,59 TL otopark geliri elde edilmiş ancak bu tutarın yüzde ellisi olan 5.507.225,29 TL ilçe belediyelerine gönderilmemiş, 2017 yılı sonu itibariyle sadece 644.412,24 TL'si ilçe belediyelerine ödenmek üzere gider yapılarak bütçe emaneti olarak kaydedilmiştir. Böylelikle 362 Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabı olması gerekenden 5.507.225,29 TL eksik, 600 Gelirler Hesabı ise aynı tutarda fazla olarak mali tablolarda yer almıştır.

Kamu idaresi cevabında; "2015 ve 2016 yılları için tahakkuk eden toplam 644.412,24 TL. ilçe belediyelerine 19/02/2018 tarihinde dağıtılmış olup belediyemizde herhangi bir alacakları kalmamıştır. Ancak Ortahisar Belediyesi payların hesaplanma şekli ile ilgili belediyemize dava açmış olup yargı süreci devam etmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler konusunda Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine

atıf yapmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin Gayri safilik ilkesi başlıklı 39'uncu maddesinde gelir ve giderlerin herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmiştir. Bu hüküm doğrultusunda bulgumuzda da belirtildiği üzere elde edilen otopark gelirleri, işletme giderleri düşülmeksizin gayri safi olarak bütçeye gelir kaydedilmektedir. 5216 sayılı Kanunun 23'üncü maddesinde de otopark işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin ilçe belediyelerine nüfuslarına göre dağıtılacağı belirtilmektedir. Dağıtımın safi tutar üzerinden yapılacağına dair bir mevzuat hükmü bulunmamaktadır. Kaldı ki Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyeleri arasında imar mevzuatı gereği elde edilen otopark geliri, çevre temizlik vergisi vb farklı gelir türlerinde karşılıklı pay aktarımları yapılmaktadır. Takdir edileceği üzere bu tür gelirlerin elde edilmesi yönünde kamu idareleri bir takım giderlere (personel ödemeleri, idare binasının maliyetleri vb.) katlanmaktadırlar ancak aktarılabacak paylar hesaplanırken giderler, gelir toplamından düşülmeksizin diğer belediyelere aktarılmaktadır. Otopark işletilmesinden elde edilen gelirler için bir istisna hükmü bulunmamaktadır. Trabzon Büyükşehir Belediyesi otopark gelirinden göndermek zorunda olduğu payı eksik gönderdiği için ilçe belediyesi tarafından açılan davaya muhatap olmuştur. Dolayısıyla Trabzon Büyükşehir Belediyesi ilçe belediyelerinin kendisine gaysi safi olarak aktardıkları paylar gibi, ilçe belediyelerine kendisinin aktardığı otopark işletmesinden elde ettiği gelirleri de gaysi safi olarak aktarması gerekmektedir. Söz konusu hata nedeniyle 362 Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabı olması gerekenden 5.507.225,29 TL eksik, 600 Gelirler Hesabı ise aynı tutarda fazla olarak mali tablolarda yer almıştır.

BULGU 5: İmar Mevzuatı Uyarınca Elde Edilen Otopark Gelirlerinin, Büyükşehir Belediyesi Tarafından İlçe Belediyeleri Adına Açılacak Vadeli Hesaplarda Takip Edilmemesi

3194 sayılı İmar Kanunu ve bu Kanun'a istinaden 01.07.1993 tarih ve 21624 Resmî Gazete'de yayınlanan Otopark Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ilçe belediyeleri tarafından elde edilen ve Büyükşehir Belediyesine aktarılan otopark gelirleri Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçe belediyeleri adına bankalar nezdinde açılacak vadeli hesaplarda değerlendirilmemiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon başlıklı 27'nci maddesinde imar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirlerinin tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılacağı ve bu gelirlerin otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve

genel otoparkların inşasında kullanılacağı belirtilmiştir.

Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark bedelinin tahakkuk ve tahsili" başlıklı 10'uncu maddesinde; 3030 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına kamu bankalarından herhangi birinde otopark hesabı açtırılacağı ve burada toplanan meblağın büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak otoparklar için kullanılacağı belirtilmiştir. Trabzon ilinde imar mevzuatı uyarınca otopark geliri elde eden sekiz ilçe vardır bunlardan altısı Büyükşehir Belediyesine bu gelirleri aktarmaktadır. Büyükşehir Belediyesi gelirini aktaran ilçe belediyeleri adına banka nezdinde özel hesap açmalı ve toplanan paraları vadeli hesapta değerlendirmelidir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca Trabzon Büyükşehir Belediyesi, ilçe Belediyeleri adına kamu bankalarından herhangi biri nezdinde otopark hesabı açmamış ve söz konusu gelirleri vadeli hesaplarda değerlendirmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Gerekli düzeltme işlemleri yapılacak ve her ilçe adına bir hesap açılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Otopark Yönetmeliği gereği ilçe belediyeleri tarafından elde edilen ve Büyükşehir Belediyesine aktarılan otopark gelirleri, Büyükşehir Belediyesi tarafından bankalar nezdinde ilçe belediyeleri adına vadeli olarak açılacak otopark hesabında değerlendirilmelidir.

BULGU 6: Kurum Alacaklarının Takibinde İlanen Tebliğ Usulünün Hatalı Kullanılması

Kurum alacaklarının zamanaşımına uğramaması için yıl sonlarında zamanaşımına uğrama riski bulunan bütün alacaklar yerel ve ulusal gazetede ilan verilip kurumun ilan tahtasına asılmaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un (AATUHK) Tahsil zamanaşımı başlıklı 102'nci maddesinde; "*Amme alacağı, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur.*" denilmektedir.

Aynı Kanun'un Ödeme emri başlıklı 55'inci maddesinde, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı ve ödeme emri tebliğinin taşınması gereken şartlar

belirtildikten sonra Zamanaşımının kesilmesi başlıklı 103'üncü maddesinde; ödeme emri tebliğinin zamanaşımını keseceği belirtilmektedir.

Yine aynı Kanun'un Tebliğler ve müddetlerin hesaplanması başlıklı 8'inci maddesinde; *"Hilafına bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunda yazılı müddetlerin hesaplanmasında ve tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur."* denilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Tebliğ esasları başlıklı 93'üncü maddesinde; *"Tahakkuk fişinden gayri, vergilendirme ile ilgili olup, hüküm ifade eden bütüm vesikalar ve yazılar adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta vasıtasıyla ilmühaberli taahhütlü olarak, adresleri bilinmeyenlere ilan yolu ile tebliğ edilir. Şu kadar ki, ilgilinin kabul etmesi şartıyla, tebliğin daire veya komisyonda yapılması caizdir."*,

"Tebliğin ilanla yapılacağı haller" başlıklı 103'üncü maddesinde; *"Aşağıda yazılı hallerde tebliğ ilan yoluyla yapılır:*

- 1. Muhatabın bu Kanununun 101 inci maddesi kapsamında bilinen adresi yoksa,*
- 2. Bu Kanununun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan bilinen adreste tebliğ yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adresi bulunmazsa,*
- 3. Yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa,*
- 4. Başkaca nedenlerden dolayı tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa."* hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; ilgili birimler tarafından amme alacağını vadesinde ödemeyenlere 6183 sayılı AATUHK hükümlerine göre ödeme emri gönderilmelidir. Ancak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 103'üncü maddesinde belirtilen şartların mevcut olması durumunda ilan tebliğ yapılmalıdır. Tebliğ yapıldıktan sonra ise alacağın tahsili için 6183 sayılı AATUHK hükümlerine göre hareket edilmelidir. Çünkü her ay ya da her yıl ödeme emri göndermek zamanaşımını sürekli kesen bir yol değildir. Bu durumda sadece borçluya gönderilen ilk ödeme emri belgesinin dikkate alınması gerekir.

Kurumun ödeme vadesi 2011 yılı olan alacaklarına ilişkin olarak 2016 yılında ve ödeme vadesi 2012 yılı olan alacaklarına ilişkin 2017 yılında yapmış olduğu ilan tebliğ listesi incelendiğinde; dosya bazında inceleme yapılmadan gelir sisteminden ilgili kriterleri sağlayan

bütün alacakların çekilerek ilan edilme listesinin hazırlandığı görülmüştür. Diğer bir ifadeyle bu listede yer alan kişilerin Vergi Usul Kanunu 103'üncü maddedeki şartları taşıyan borçlular olup olmadığına veya bu borçlulara daha önce ödeme emrinin tebliğ edilip edilmediğine bakılmamaktadır. Örneğin 19.11.2015 tarihinde ödeme emri tebliğ edilen 20477704102 sicil numaralı mükellef, 20.11.2015 tarihinde ödeme emri tebliğ edilen 63292281496 sicil numaralı mükellef 2016 ve 2017 Aralık ayındaki ilan edilme listesinde yer almaktadır.

Ayrıca 6183 sayılı AATUHK'un 102'nci maddesinde tahsil zamanasını 5 yıl olarak belirlendikten sonra, para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanasını hükümleri mahfuzdur denilmektedir. İdari para cezalarının yasal dayanağı olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 21'inci maddesinde; On bin Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi halinde 3, On bin Türk Lirası ile yirmi bin Türk lirası arasında bulunan idarî para cezasına karar verilmesi halinde 4 yıl gibi farklı zamanasını süreleri bulunmaktadır. İdarenin dosya bazında inceleme olmaksızın ödeme vadesine göre izleyen beşinci yılın sonunda sistemden bütün alacakları çekip ilan edilme listesini hazırlaması doğru bir usul olmadığı gibi, farklı süreleri bulunan kurum alacaklarının da zamanasına uğrama riskini doğurmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Mevzuata uygun olarak yapılması için çalışma yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kurum alacaklarını vadesinde ödemeyenlere ödeme emri tebliğ edilerek borcunu 7 gün içinde ödemesi veya mal bildiriminde bulunması istenmelidir. Tebliğe rağmen ödenmeyen alacağın tahsili AATUHK hükümlerine göre gerçekleştirilir. İlan edilme yolu adresi bulunamayan borçlular için uygulanan bir yöntemdir. Ödeme emri tebliğ edilen alacaklıya daha sonra yeniden ilan edilme yapılmamalıdır. Bu borçlular için yapılan ilan edilme listeleri zamanasını kesmeyeceğinden alacağın takibi Belediye tarafından AATUHK hükümlerine göre gerçekleştirilmelidir. Diğer yandan zamanasını süreleri tutara bağlı olarak beş yıldan daha kısa sürelere tabi olan İdari para cezaları için gerekli takibin yapılması kamu alacağının kaybedilmemesi için önemlidir.

BULGU 7: Tahakkuk Eden Fakat Tahsil Edilmeyen Bazı Alacakların Takibinin Eksik Yapılması

İdare tarafından tahakkuk ettirilen ilan ve reklam vergisi, idari para cezası, ecrimisil, taşınmaz kira geliri gibi bazı kurum alacaklarını ödemeyen borçlularla ilgili olarak 6183 sayılı

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre gerekli işlemler başlatılmamıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un Cebren tahsil ve şekilleri başlıklı 54'üncü maddesinde; "*Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:*

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,

2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,

3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.,"

Ödeme emri başlıklı 55'inci maddesinde; "Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur. Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur.,"

Mal bildiriminde bulunmayanlar başlıklı 60'inci maddesinde; "Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu, 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde de bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.," hükümleri yer almaktadır.

İcra ve İflas Kanunu'nun 143'üncü maddesinde de; "*Alacaklı alacağının tamamını alamamış ve aciz vesikası düzenlenmesi için gerekli şartlar yerine gelmişse, icra dairesi kalan miktar için hemen bir aciz vesikası düzenleyip alacaklıya ve bir suretini de borçluya verir; bu belgeler hiçbir harç ve vergiye tabi değildir. ... Bu borç, borçluya karşı, aciz vesikasının düzenlenmesinden itibaren yirmi yıl geçmesiyle zamanaşımına uğrar"* hükümleri bulunmaktadır.

Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38' inci maddesinde; Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda

öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere amme alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içerisinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları için ödeme emri tebliğ edilmelidir. Kendisine ödeme emri gönderilen borçlu ödeme yapmıyor ve mal bildiriminde de bulunmuyorsa kamu alacağının tahsili için hapsen tazyik kararının alınması, mal bildiriminde bulunması durumunda da alacağın tahsili için haciz işlemlerinin başlatılması gerekmektedir. Ayrıca haciz işlemlerine başlandıktan sonra tapu müdürlükleri, emniyet müdürlükleri ve bankalarla gerekli yazışmalar yapılmalı ve borçlu adına kayıtlı olan malvarlığı tespit edilmelidir. Bu işlem sonucunda tespit edilen malvarlığı üzerinden icra yoluyla satış işlemleri yaptırılarak kamu alacağının tahsili sağlanmalıdır. Kira alacakları gibi İcra İflas Kanunu hükümlerine göre takip edilen alacaklarda alacağın tamamı alınamamış ve aciz vesikası düzenlenmesi için gerekli şartlar yerine gelmişse söz konusu belgenin alınması gerekmektedir.

Kurum alacakları üzerinde yapılan incelemeler neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir;

-Amme alacağını vadesinde ödemeyen bazı borçlulara süresi içerisinde ödeme emri tebliğ edilmemiştir. 749 adet idari para cezasının 337 adedine ödeme emri tebliğ edilmemiştir.

-Ödeme emri tebliğ edilen bazı alacaklara ilişkin herhangi bir ödeme yapılmaması ve mal bildiriminde bulunulmamasına rağmen hapsen tazyik kararı alınmamış ve icra takibi başlatılmamıştır. 749 adet idari para cezasından 412 kişiye ödeme emri tebliğ edilmiştir. Ödeme emri gönderilmesine rağmen süresi içerisinde borçlarını ödemeyen ve mal bildiriminde de bulunmayan 325 kişiye ilişkin hapsen tazyik kararı alınmamış ve icra takibi başlatılmamıştır.

- İcra takip işlemi başlatılan bazı borçlulara ilişkin tapu müdürlükleri, emniyet müdürlükleri ve bankalarla gerekli yazışmalar yapılarak borçlu adına kayıtlı olan malvarlığı tespit edilmemiştir. İdari para cezalarına ilişkin İcra takibi yapılan söz konusu 177 kişiden 35 kişi için tapu müdürlüğü ile yazışma yapılmış emniyet müdürlüğü ve bankalar ile herhangi bir yazışma yapılmamıştır.

- Tapu müdürlükleri, emniyet müdürlükleri ve bankalarla gerekli yazışmalar yapılarak borçlu adına kayıtlı olan malvarlığı tespit edilmesine ve uzun bir süre herhangi bir tahsilat olmamasına rağmen borçlunun tespit edilen malvarlığının icra yoluyla sattırılarak alacağın tahsili yoluna gidilmemiştir. İdari para cezalarına ilişkin icra takibi yapılan ve tapu ile yazışma

yapılan 35 kişi için herhangi bir tahsilat yapılamamasına rağmen malvarlığının sattırılarak alacağın tahsili yoluna gidilmemiştir.

- İcra yolu ile tahsil edilmesi gereken bazı alacakların tahsiline ilişkin ilgili birim tarafından herhangi bir işlem yapılmamıştır. Bu kapsamdaki bazı alacakların tahsili için ise hukuk birimine yazı gönderilmiştir. Ancak gönderilen yazıya rağmen aradan uzun süre geçmesine rağmen hukuk birimi tarafından haciz işlemleri başlatılmamıştır.

Kurum alacaklarının takibinde ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmaması hem gelirlerin tahsilat miktarının düşük olmasına hem de kurum alacaklarının zamanaşımına uğraması riskine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "2017 yılında 41 adet hapsen tazyik işlemi, 620 adet mal varlığı araştırılması sonucu kamu haczi tesisi işlemi, 801'i para cezası olmak üzere toplam 1.878 adet ödeme emri tebliği yapılmıştır. Bu işlemler neticesinde 215 adet icra dosyası tahsilatı yapılarak sonlandırılmıştır. Ayrıca zamanaşımı nedeniyle kayıtlarımızdan herhangi bir gelirin terkinini yapılmamıştır. Tebligat aşamasında yaşanan zorluklar ve borç yapılandırma kanunları icra takiplerini etkileyen sebeplerdir." denilmektedir.

Sonuç olarak Amme alacağını vadesinde ödemeyen tüm borçlulara ödeme emri tebliğ edilmeli; tebliğe rağmen ödeme yapmayan ve mal bildiriminde bulunmayan tüm borçlular için hapsen tazyik kararı alınmalı; İcra takip işlemi başlatılan tüm borçlulara ilişkin tapu müdürlükleri, emniyet müdürlükleri ve bankalarla gerekli yazışmalar yapılarak borçlu adına kayıtlı olan malvarlığı tespit edilmeli; İlgili kurumlarla yapılan yazışmalar sonucunda mal varlığı tespit edilen ancak buna rağmen ödeme yapmayan tüm borçlular için mal varlığı satışı yoluyla tahsilat yapılmalıdır.

BULGU 8: Toplu Taşıma ve Ücret Toplama Hizmetinin Doğrudan Temin Yöntemi İle Alınması

Mevcut toplu taşıma elektronik ücret toplama sistemi sözleşmesinin 30.06.2016 tarihinde feshedilmesinden sonra; 01.07.2016 tarihli Başkanlık oluru ile toplu taşıma sisteminde boşluk oluşmaması ve toplu taşımanın durdurulamayacak bir hizmet olması nedeniyle acilen yeni elektronik ücret toplama sisteminde kullanılacak malzemelerin alınması, kurulum ve montajının yapılması, sistemin işletilmesi ilgili gerekli eğitimlerin verilebilmesi için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesi (b) bendi uyarınca 12 kalem mal alım ihalesi yapılmış ve yüklenici ile sözleşme imzalanmıştır.

Söz konusu ihale kapsamında, 12 kalem mal içinde ücret toplama sisteminin ana bileşeni cihazlar ve kartlar, kullan-at biletler gibi malların yanı sıra “3 aylık Eğitim Destek Hizmeti” başlıklı bir kalem de bulunmaktadır. Teknik şartnamede sistem yazılımları başlığı altında yazılımların genel özellikleri, toplu taşıma raporlama yazılımı, kart kişiselleştirme ve güvenliği yazılımı ve gelir paylaşımı-banka sistemi yazılımı gibi başlıklar altında sistemin nasıl işletileceğine dair düzenlemeler yapılmıştır. Teknik şartnamede yer alan bu düzenlemeler incelendiğinde; söz konusu alımın 4734 sayılı Kanun’un 21/b maddesine göre gerçekleştirilen mal alımı değil, toplu taşıma ve ücret toplama sistemine ait malzeme-cihazların alımı, kurulumu ve sistemin işletilmesini kapsayan bir hizmet alımı olduğu düşünülmektedir.

Sözleşme konusu 3 aylık Eğitim Destek Hizmetinin 04.10.2016 tarihinde süresinin sona ermesi nedeniyle söz konusu hizmetin aksamadan devam ettirilmesi için aynı tarihte 4734 sayılı Kanunun 22.maddesi c bendine uyarınca aynı firmadan 2016 yılı sonuna kadar Eğitim Destek Hizmeti alımı gerçekleştirilmiştir. Daha sonra 2017 yılının tamamı için de Eğitim Destek Hizmeti alımı 4734 sayılı Kanun’un 22/c maddesine uyarınca aynı yükleniciden doğrudan temin yöntemiyle alınmıştır.

4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinde hangi hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin yoluyla alınabileceği belirlenmiştir. Söz konusu maddenin c bendinde; “*Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması*” halinde doğrudan temin ile alım yapılabileceği düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci maddesi (b) bendi uyarınca yapılan 12 kalem mal alım ihalesinin süresini kapsayan Temmuz-Ekim 2016 dönemi üç aylık Eğitim Destek Hizmetleri alımın süresinin bitimini takiben, 2016 Ekim-Aralık arası 3 aylık ve bu süresinin de bitimini takiben 2017 yılının tamamı için 4734 sayılı kanunun 22/c maddesine göre yapılan aynı türden Eğitim Destek Hizmetleri alımları; mevcut ücret toplama sisteminin mal ekipman teknoloji veya hizmetleri ile uyum ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan yeni bir mal veya hizmet alımı olarak değil, ücret toplama sisteminin çalışmasının sürdürülmesine yönelik bir mal-hizmet alımı olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Zira yinelenen alımlara ait Başkanlık olurlarında bunların sistemin aksamadan devamını sağlamak için yinelenmesi gereken Eğitim Destek Hizmetleri alımları olduğu belirtilmiştir. Yine bu alımlara ait Teknik Şartnamelerde sistemin donanım ve

yazılımlarının bakım, onarım, güncelleme işleri, kart satış-yükleme ve bayilik hizmetleri gibi mevcut sistemin süregelen işleyişine dair ayrıntılı düzenlemeler yer almaktadır.

Bu itibarla, toplu taşıma elektronik ücret toplama sisteminin işletilmesi için yapılan Elektronik Ücret Toplama Sistemi Alınması ve Kurulması İhalesinin mal alımı ile birlikte sistem kurulması ve işletilmesini de sağlayacak ve idare tarafından öngörülecek süreli bir hizmet alım ihalesi olarak yapılması;

4734 sayılı kanunun 22/c maddesine göre belirli periyotlarla doğrudan temin yöntemiyle yapılan Eğitim ve Destek Hizmetleri alımlarının; mevcut elektronik ücret toplama sisteminin çalışmasının sürdürülmesine yönelik bir hizmet olduğu ve sistemin dışında yeni bir hizmet alımı olmadığı için parçalara bölünmeyerek Kamu İhale Kanununda öngörülen temel ihale usullerinden biri ile temin edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz toplu ulaşım elektronik ücret toplama sistemini firmadan satın almış ve ilgili firma ile sözleşme imzalamıştır. Yazılım ve donanım içeren bu sistemin işleme, genişleme ve bakımı için asıl sözleşmeye bağlı olarak 4734 Sayılı Kanun'un 22-c maddesi kapsamında firma ile sözleşme yapılmıştır. Mevcut mal, ekipman, yazılımın geliştirilmesi ve bunu yaparken de uyum ve standardizasyonun sağlanması ancak ilk alım yapılan gerçek ve tüzel kişiden hizmet alınması yoluyla sağlanacağından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22-c maddesine göre işlem yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Toplu taşıma kapsamında yapılan alım 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesine göre gerçekleştirilen mal alımı değil, toplu taşıma ve ücret toplama sistemine ait malzeme-cihazların alımı, kurulumu ve sistemin işletilmesini kapsayan bir hizmet alımıdır. Bu ihale kapsamında olan Eğitim ve Destek Hizmetleri alımları mevcut elektronik ücret toplama sisteminin çalışmasının sürdürülmesine yöneliktir. Mevcut ekipmanlarla sistemin işletilmesi ayrı bir ihale konusudur ki birçok büyükşehir belediyesi benzer hizmet alımlarını mevcut ekipmanları üzerinde ihale yolu ile yapmaktadır. Dolayısıyla ilk ihaleyi alan ve istenen ekipmanı temin eden Yüklenici firmadan 4734 sayılı Kanun'un 22/c maddesi uyarınca sürekli işletim hizmeti satın alınması 4734 sayılı Kanun'a uygun değildir. Benzer sistemi kullanan diğer birçok büyükşehir belediyesinde olduğu gibi Trabzon Büyükşehir Belediyesi de söz konusu hizmeti Kamu İhale Kanununda öngörülen temel ihale usullerinden biri ile temin etmelidir.

BULGU 9: Yapılandırma Kanunlarından Yararlanan Mükelleflerin Kanunda Belirtilen Şartları Yerine Getirmemesine Rağmen Yapılandırmalarının Bozulmaması

Belediyeye olan borçlarını ödeyeceğini taahhüt ederek borçlarını yapılandıran mükelleflerden bazıları yükümlülüklerini yerine getirmemesine rağmen yapılandırmaları bozulmamıştır.

13.02.2011 tarih 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 10.09.2014 tarih 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun, 03.08.2016 tarih 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ve 18.5.2017 tarih 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kamu kurumlarına borcu bulunan kişilere belli şartlarda borçlarını yapılandırma imkanı tanınmıştır.

Belirtilen Kanunlar'dan yararlanan kişilerin bu Kanunlar'da sayılan şartlarda ödemelerini süresi içerisinde yapmaları gerekir. Örneğin 7020 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; *"Bu Kanunun ilgili maddelerindeki başvuru ve ödeme süresine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların;*

a) 30/6/2017 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idareye başvuruda bulunmaları,

b) ... belediyelere bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 31/7/2017 tarihine kadar (bu tarih dâhil), ... diğer taksitlerini ise bu tarihleri takip eden ikişer aylık dönemler hâlinde azami on sekiz eşit taksitte ödemeleri, şarttır." hükmü bulunmaktadır.

Aynı maddenin 6'ncı fıkrasında; *"Bu Kanuna göre ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisinin süresinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında iki veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti (peşin ödeme seçeneğinin tercih edilmesi hâlinde ilk taksiti) izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır. İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde*

de ödenmemesi veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Bu hüküm alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre gerekli şartları taşıyarak yapılandırmadan yararlanan borçluların Kanun hükümlerinde belirtildiği şekilde borçlarını ödememeleri halinde bu kişilerin yapılandırmaları bozularak borçları eski haline dönecek ve bu tarihten itibaren faiz işlemeye başlayacaktır. Ancak belediyeye olan borçlarından dolayı yapılandırma kanunlarından yararlanan borçlulardan bazılarının ödemelerini yapmamaları nedeniyle şartları kaybetmelerine rağmen yapılandırmaları bozulmamıştır.

Söz konusu kanunlar itibariyle yapılandırma şartlarını kaybedenler ve bu kişilere ait borç tutarları ile olması gereken gerçek borç tutarları aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Yapılandırması Bozulan Alacaklara İlişkin Bilgiler

Kanun Numarası	Kişi Sayısı	Sistemde Görünen Toplam Borç (TL)	Olması Gereken Toplam Borç (TL)
6111	246	172.321,89	440.216,71
6552	350	214.869,31	501.109,26
6736	376	833.668,84	1.256.098,67
7020	121	450.267,60	648.188,00
	Genel Toplam	1.671.127,64	2.845.612,64

Yapılandırma şartlarını kaybeden kişilerin yapılandırmalarının bozulmaması nedeniyle borçlulara ilişkin gelir sisteminde yer alan tutarlar ile gerçekte olması gereken tutarlar örtüşmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kanunda belirtilen şartları yerine getirmeyen mükellefler tespit edilmiş ve toplam 2.845.612,64 TL yapılandırma bozulmuştur." denilmektedir.

Sonuç olarak Belediyeye olan borçlarını ödeyeceğini taahhüt ederek borçlarını yapılandıran mükelleflerin borçlarını ödememeleri halinde yapılandırmaları bozularak borçları eski haline getirilmeli ve alacaklar faiziyle birlikte takip ve tahsil edilmelidir.

BULGU 10: Bütçenin Eki Olan Mevcut Taşıtları Gösterir Cetvelin Gerçeği Yansıtması ve Satın Alınacak Taşıtları Gösterir Cetvele Uyulmaması

Satın alınacak taşıtları gösterir (T-1) cetveline uyulmamakta ve mevcut taşıtları gösterir (T-2) cetveli gerçeği yansıtılmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Bütçe İlkeleri başlıklı 13'üncü maddesinin (i) bendinde; "*Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz.*" denilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Bütçe başlıklı 5'inci maddesinde; "*İl özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.*" denilmektedir ve Bütçe kararnamesi ve bütçeyi oluşturan cetveller başlıklı 30'uncu maddesinin (k) bendinde 237 sayılı Taşıtlar Kanununa Göre Satın Alınacak Taşıtları Gösterir (T-1) Cetvelinin ve Mevcut Taşıtları Gösterir (T-2) Cetvelin düzenleneceği belirtilmiştir.

Bütçelerin yetkili organlar tarafından onaylanmadıkça uygulanmayacağı ve gelirlerin toplanması ve harcamaların yapılmasına yetki veren bir meclis kararı olduğu mevzuatta belirtilmiştir.

İdarenin 2017 Mali Yılı Bütçesi (T-1) cetvelinde 237 sayılı Taşıtlar Kanuna tabi olarak alınacak araçların çeşitleri, sayıları ve araç alınması planlanan birimler belirtilmiş olup 2017 yılında araç alımı yapılan birimler ile araç çeşitlerinde (T-1) cetveline uyulmamıştır. Ayrıca mevcut taşıtları gösterir (T-2) cetvelinde ise Belediyenin bünyesinde 502 adet taşıtların bulunduğu beyan edilmiştir. 2017 yılında alınan araç sayısı 10 adettir. Ancak 31.12.2017 tarihi itibarıyla Belediyeye ait 525 adet taşıtların bulunduğu görülmüştür. Söz konusu 13 adet taşıtlar (T-2) cetvelinde gösterilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; "T-1 Cetveli bütçe hazırlık aşamasında hazırlanmakta ve Ocak ayında yürürlüğe girmektedir. Bütçe uygulama sürecinde ivedilik ve ihtiyaç durumuna göre alınacak araçlar farklılık gösterebilmektedir. T-2 Cetvelinde ise eksik olan 13 araç taşıtlar kanununa tabi olmayan araçlar olup sehven eksik yazılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Gerekli düzeltmenin yapıldığı belirtildiğinden bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Katı Atık Bertaraf Maliyetlerinin ve Ücretlerinin Belirlenmemesi

Katı atıkların bertaraf edilmesi için yapılan maliyetlerin tamamının su aboneleri aracılığıyla tahsil edilmesini sağlayacak çalışmalar yapılmamıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesinin 11'inci fıkrasında; *“Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.”* denilmektedir.

27.10.2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'te, evsel katı atıklar için toplama, taşıma, aktarma, geri kazanım (kompost, yakma) ve bertaraf tesisleri kurulması, işletilmesi, kapatılması ve kapatma sonrası izlenmesi ve bakımına ait tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenerek su faturası ile birlikte tahsil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in Tanımlar başlıklı 4'üncümaddesinde ücret: *“26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44'üncü maddesi hükmü gereği çevre temizlik vergisi ile aynı Kanun'un 87'nci maddesi uyarınca kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve 2560 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesi uyarınca alınan kullanılmış suları uzaklaştırma bedelini de içerecek şekilde; atıksu ve evsel katı atık ile ilgili verilen tüm hizmetler karşılığında tam maliyet esaslı tarifeye göre belirlenen toplam sistem maliyetini karşılamak üzere evsel katı atık ve atıksu hizmetlerinden yararlananlar tarafından ödenmesi gereken parasal değeri”* olarak tanımlanmıştır.

15'inci maddesinde evsel katı atık sistemi süreçleri belirlenmiş evsel katı atık idarelerinin toplam sistem maliyetinin hesaplanmasında esas alacağı temel bileşenlerin toplama, taşıma, aktarma, geri kazanım (kompost, yakma gibi), bertaraf (Düzenli depo sahasının kurulması, işletilmesi, kapatılması, kapatma sonrası bakım ve gözetim) ve satış olduğu ifade edilmiştir.

22'nci maddesinde ise faturalandırmanın atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Maliyetin ve ücretlendirmenin belirlenmesine yönelik olarak T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz hazırlanmıştır. Belediyelerden bu Kılavuz rehberliğinde maliyet hesaplarını yapması ve aynı yıla ilişkin maliyetlerin

tamamının katı atık üreticilerine yansıtılmasını sağlayacak ücretlendirmeyi belirlemesi beklenmektedir.

Trabzon ilindeki katı atık bertaraf tesisi Trabzon ve Rize İli Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği (TRABRİKAB) tarafından işletilmekte ve Birlik üyesi olan belediyeler tarafından getirilen atıklar ton başına ödenen meblağ karşılığında bertaraf edilmektedir. Trabzon Büyükşehir Belediyesi de evsel katı atıkları aktarma istasyonlarından alıp bertaraf tesisine transferini gerçekleştirmekte ve tesise ulaştırdığı atık miktarı kadar Birliğe ödeme yapmaktadır. Yukarıdaki Yönetmelik hükümleri gereğince Belediyenin evsel katı atıklarla ilgili olarak katlandıkları tüm maliyetin tam maliyet esasına göre belirlemesi ve katı atık bertaraf bedeli olarak su faturaları aracılığıyla abonelerden tahsil etmesi gerekmektedir.

Belediyelerin maliyetlerini su aboneleri aracılığıyla kirleten öder prensibi çerçevesinde katı atık üretenlerden tahsil etmesi ve bunun için ücret tarifesi belirlemesi, bir hazırlık süreci geçirilmesini gerekli kıldığından söz konusu Yönetmelik'e eklenen geçici 1'incimadde ile uygulama 31.12.2014 tarihine kadar ertelenmiştir. Ancak Belediyelerin gerekli hazırlıkları tamamlayamadıkları gerekçesiyle Yönetmelik'in uygulanması 2017 sonuna kadar uzatılmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ilgili düzenlemeye belediyelerin uyum sağlayabilmesi ve hazırlıklarını tamamlayabilmesi için geçiş süresini uzatmaktadır ancak yapılan ertelemeler belediyelerin söz konusu çalışmaları tamamlamasına vesile olmaktan ziyade uygulamadan kaçınmaları ile sonuçlanmaktadır. Bu sonucun bir tezahürü olarak Trabzon Büyükşehir Belediyesi katı atık bertaraf maliyetini ve ücretlerini belirlemediği gibi maliyet ve ücretlerin tespit edilmesine yönelik bugüne kadar herhangi bir çalışma da yapmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; "27.10.2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik" in geçici 1. Maddesinde uyum süresi 31.12.2018 olarak uzatılmıştır. Belediyemiz konu ile ilgili çalışmayı başlatmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Katı atık bertaraf maliyetlerinin ve ücretlerinin belirlenmesine yönelik hazırlık çalışmalarının Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz hükümleri çerçevesinde tamamlanması ve 31.12.2018 tarihi itibarıyla uygulamanın hayata geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Encümen Kararı ile Kira Sürelerinin Uzatılması

Kurum mülkiyetinde bulunan ve ihale ile kiraya verilen taşınmazların sözleşme süreleri sona erdiğinde yeniden ihale edilmeksizin encümen kararı ile kira süreleri uzatılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun Kapsam başlıklı 1'inci maddesinde; "... belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür." hükmü,

Ecrimisil ve Tahliye başlıklı 75'inci maddesinde; "*Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden, bu Kanunun 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve füzuli şagilin kusuru aranmaz. ... İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmü bulunmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında ise, 2886 sayılı Kanun'un belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

Mevzuat hükümlerini birlikte değerlendirdiğimizde belediyelerin kiralama işlemlerin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu ve kira süresinin sonunda yine aynı Kanun'un 75'inci maddesinde belirtilen hükümlere göre işlem yapması gerektiği anlaşılmaktadır.

-Sayıştay Genel Kurulu'nun 21.03.1993 tarih ve 4761/1 sayılı kararında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında kiraya verilen taşınmazlar için 6570 sayılı Gayrimenkul Kiralamaları Hakkında Kanun ve Türk Borçlar Kanunu'nun Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları hakkındaki hükümlerinin uygulanma olanağı bulunmadığına

-Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22/10/2010 tarih 2010/13-671 E. 696 K. sayılı Kararında belediyelerin 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verdikleri yerlerin kira süresinin bitiminden itibaren kiracının füzili şagil durumuna düşeceği ve 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerektiğine,

karar verilmiştir.

Söz konusu yargı kararlarından anlaşılacağı üzere; belediyeler tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca kiraya verilen yerlerin kira sürelerinin taraflar arasında düzenlenen kira sözleşmesindeki hükme dayanarak veya özel hukuk hükümleri uyarınca yıldan yıla yenilenecek olarak uzatılması mümkün değildir. Başka bir deyişle belediye tarafından ihale ile kiraya verilen yerlerin kira süresi dolduktan sonra 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 347'üncü maddesinde yer alan "Konut ve çatılı işyeri kiralarda kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az on beş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır..." hükmünün uygulama alanı bulunmamaktadır. Zira yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere 2886 sayılı Kanun'a göre ihale ile kiraya verilen bir yerde ihalede belirtilen süre bittiğinde kiracı, füzuli şağil durumuna düştüğünden ve bu durumda ortada artık geçerli bir sözleşme kalmadığından dolayı özel hukuk hükümlerine göre değil 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Belediyenin taşınmazlarına ilişkin kira dosyaları incelendiğinde, kirada bulunan 316 adet taşınmazının 183 tanesi için kira süresi sonunda ihaleye çıkılmamakta ve süre bitimi sonunda encümen kararı alınarak bu yerlerdeki mevcut kiracılarla kiracılık ilişkisine devam edilmektedir. Belediye taşınmazlarının yaklaşık % 58'i bu şekilde mevzuata aykırı olarak yeniden ihale edilmeksizin kiralanmaktadır. 2886 sayılı Kanun'un İlkeler başlıklı 2'nci maddesinde, yapılan ihalelerde açıklık ve rekabet ilkesinin sağlanmasının esas olduğu ifade edilmiştir. Sözleşmede belirlenen taşınmaz kira sürelerinin encümen kararı ile uzatılması ve halihazırda mevcut kiracılarla devam edilmesi 2886 sayılı Kanun'a aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Mülkiyeti Belediyemize ait taşınmazlar 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale yolu ile kiralanmaktadır. Taşınmazlardan özellik arz edenler, 5393 Sayılı kanununun 18. maddesine göre meclis kararı ile belirlenen süre için, mutad olanlar ise aynı kanununun 34. Maddesine göre encümen kararıyla belirlenen süre dikkate alınarak kiralanmaktadır. Kiracıların büyük kısmı taşınmazı süre sonunda tahliye etmemekte ve yargı süreci sonunda taşınmaz boşaltılmaktadır. Yargı sürecinin uzun sürmesi nedeniyle süre kaybı bazen 1 yılı aşmaktadır. Ayrıca taşınmazlardan kentsel dönüşüm alanları içinde yer alanlar ile eski olmalarından dolayı yapı kullanma belgesi olmayanların yeniden ihale ile kiralanması mümkün olmamaktadır. Bu durumda da idaremiz arada geçen sürede taşınmazla ilgili kira gelirini tahsil edemediğinden maddi kayba uğramaktadır. Bu nedenle, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "F. Sözleşmenin sona ermesi" başlıklı bölümü (Madde 327-333) kapsamında taşınmazların kira süreleri ÜFE-TÜFE verilerine göre kira bedelleri artırılarak encümen kararı ile birer yıl uzatılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında tahliye davalarına ilişkin yargı sürecinin uzun sürmesi, bazı taşınmazların yapı kullanma belgesinin olmaması nedeniyle yeniden ihaleye çıkılamaması gibi uygulamada karşılaşılan sorunlar belirtilmiş ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Sözleşmenin sona ermesi kapsamında kira sürelerinin encümen kararı ile birer yıl uzatıldığı belirtilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22/10/2010 tarih 2010/13-671 E. 696 K. sayılı Kararında belediyelerin 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verdikleri yerlerin kira süresinin bitiminden itibaren kiracının fuzuli şagil durumuna düşeceği ve 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerektiğine karar verilmiştir. Bu durumda Belediyenin kiralamış olduğu taşınmazlara ilişkin kira süresi içerisinde taraflar arasında çıkan anlaşmazlıklarda Türk Borçlar Kanunu hükümleri geçerli olduğu açıktır. Ancak kira süresi bittikten sonra kiracı fuzuli şagil durumuna düştüğünden dolayı artık bir kira sözleşmesinden bahsetmek mümkün olmadığından 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir. Ayrıca yapı kullanma belgesi olmaması nedeniyle bazı taşınmazlar için yeniden ihaleye çıkılamadığından bahsedilmiştir. Belediyenin zaten yapı kullanma belgesi olmayan yerleri kiralaya vermesi mümkün değildir. Dolayısıyla Belediye yapı kullanma belgesi olmayan bir yeri kiralayarak bu sorunu kendisi oluşturmaktadır. Belirtilen nedenlerden dolayı kira süresi sonunda özel hukuk hükümlerine göre değil 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI**

Trabzon Büyükşehir Belediyesi 2017 Yılı Bilançosu		
AKTİF		2017 YILI
1	DÖNEN VARLIKLAR	116.507.344,71
10	HAZIR DEĞERLER	35.170.902,44
100	KASA HESABI	0,00
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	0,00
102	BANKA HESABI	33.942.133,77
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI	0,00
104	PROJE ÖZEL HESABI	449.802,50
105	DÖVİZ HESABI	0,00
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0,00
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	778.966,50
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	15.475,54
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00
118	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00
12	FAALİYET ALACAKLARI	359.061.121,29
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	755.571,09
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	34.633.026,22
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0,00
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	517.523,98
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00
13	KURUM ALACAKLARI	0,00
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00
137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00
14	DİĞER ALACAKLAR	985.967,12
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	985.967,12
15	STOKLAR	8.189.824,40

150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	8.189.824,40
153	TİCARİ MALLAR HESABI	0,00
157	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00
16	ÖN ÖDEMELER	1.093.803,24
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.093.803,24
164	AKREDİTİFLER HESABI	0,00
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER HESABI	0,00
167	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİFLERİ HESABI	0,00
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	0,00
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	35.145.250,68
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	35.145.250,68
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00
2	DURAN VARLIKLAR	1.155.623.952,08
21	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00
217	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00
218	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00
22	FAALİYET ALACAKLARI	438.337,94
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	438.337,94
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0,00
227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00
23	KURUM ALACAKLARI	0,00
232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	58.155.469,48
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	42.737.936,23
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	15.417.533,25
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.096.876.096,90

250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	699.934.331,26
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	299.604.815,79
252	BİNALAR HESABI	158.513.351,62
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	40.647.662,05
254	TAŞITLAR HESABI	63.224.398,30
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	20.456.521,91
256	DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-214.782.587,23
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	29.277.603,20
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00
260	HAKLAR HESABI	2.861.095,41
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	0,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-2.861.095,41
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	0,00
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00
294	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	452.677,50
297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-298.629,74
TOPLAM:		1.272.131.296,79
9	NAZİM HESAPLAR	342.456.054,25
90	ÖDENEK HESAPLARI	41.518.482,85
906	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0,00
91	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	32.832.600,58
912	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	0,00
92	TAAHHÜT HESAPLARI	
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	115.355.150,82
99	DİĞER NAZİM HESAPLAR	
990	KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR	152.743.820,00
Genel Toplam:		1.614.587.351,04

PASİF		
3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	178.996.632,74
30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	27.047.281,60
300	BANKA KREDİLERİ HESABI	27.047.281,60
303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
304	CARİ YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	0,00
309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	
31	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00
310	CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
32	FAALİYET BORÇLARI	101.346.197,59
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	101.346.197,59
322	BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	0,00
33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	11.718.920,29
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.835.380,06
333	EMANETLER HESABI	7.883.540,23
34	ALINAN AVANSLAR	0,00
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0,00
349	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0,00
36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	26.171.559,71
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	3.883.924,06
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	207.424,58
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	3.997.595,13
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	3.609,43
368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	18.079.006,51
37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	12.700.000,00
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	3.000.000,00
379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	9.700.000,00
38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	11.673,55
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	11.673,55
39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	1.000,00

391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00
397	SAYIM FAZLALARI HESABI	1.000,00
399	DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	95.010.646,99
40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	56.282.746,72
400	BANKA KREDİLERİ HESABI	56.282.746,72
403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
404	TAHVİLLER HESABI	0,00
409	UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
41	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00
410	DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
43	DİĞER BORÇLAR	19.274.798,75
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00
438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	19.274.798,75
44	ALINAN AVANSLAR	0,00
440	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0,00
449	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0,00
47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	19.453.101,52
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	12.520.331,55
479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	6.932.769,97
48	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0,00
480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00
49	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
499	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
5	ÖZ KAYNAKLAR	998.124.017,06
50	NET DEĞER	662.953.204,04
500	NET DEĞER HESABI	662.953.204,04
52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,00
522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	0,00
57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	459.167.718,59

570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	459.167.718,59
58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-228.045.742,97
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-228.045.742,97
59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	104.048.837,40
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	104.048.837,40
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0,00
TOPLAM:		1.272.131.296,79
9	NAZIM HESAPLAR	342.456.054,25
90	ÖDENEK HESAPLARI	41.518.482,85
907	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0,00
91	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0,00
911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	32.832.600,58
913	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	0,00
92	TAAHHÜT HESAPLARI	115.355.150,82
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	115.355.150,82
99	DİĞER NAZIM HESAPLAR	0,00
	Genel Toplam:	1.614.587.351,04

Trabzon Büyükşehir Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu							
Hesap Kodu	Yrd Hesap Kod	Giderin Türü	TL	Hesap Kodu	Yrd. Hesap Kod	Gelirin Türü	TL
630	01	Personel Giderleri	35.507.175,02	600	01	Vergi Gelirleri	8.918.578,15
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	5.652.512,10	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	43.862.350,02
630	03	Mal ve Hizmet Alımları	138.632.564,66	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	23.653.441,50
630	04	Faiz Giderleri	5.362.447,22	600	05	Diğer Gelirler	304.715.877,64
630	05	Cari Transferler	10.541.205,05	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	563.903,03
630	07	Sermaye Transferleri	0,00				
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00				
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklan Giderler	3.929.269,59				
630	13	Amortisman Giderleri	20.878.094,81				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	53.782.981,92				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0,00				
630	25	Kamu İdarelerine	3.169.290,96				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00				
630	99	Diğer Giderler	0,00				
Giderler Toplamı			277.665.312,94	Gelirler Toplamı			381.714.150,34
Faaliyet Sonucu (+/-)							104.048.837,40